

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2013-yil 15-iyun, shanba № 45 (15683)

МУШТАРАК ОЛИЖАНОБ МАҚСАДЛАР — МУСТАҲКАМ ДЎСТЛИК АСОСИ

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг таклифига биноан Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев 13 июнь куни расмий ташриф билан мамлакатимизга келди.

Ташрифнинг асосий тадбирлари 14 июнь куни Кўксаройда бўлиб ўтди. Олий мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлди. Қозоғистон Республикаси Президенти шарафига фахрий қоровул саф тортди. Икки давлат раҳбарлари шоҳ-супага кўтарилдилар. Ўзбекистон ва Қозоғистон давлат мадҳиялари янгради. Президентлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Икки давлат раҳбарлари тор доирадаги музокараларда Ўзбекистон-Қозоғистон муносабатларини ривожлантиришнинг муҳим масалаларини, минтақадаги ва халқаро майдондаги бугунги ҳолатни атрафлича муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг кўриб чиқилган икки ва кўп томонлама хусусиятга эга деярли барча масалалар бўйича позиция ва ёндашувлари ўхшаш ва яқин экани таъкидланди.

Томонлар мамлакатларимиз ўртасида олий даражадаги давлатлараро мулоқотлар қарор топганини ҳамда давлатларимизнинг миллий манфаатларини ва бугунги давр талабларини ҳисобга олган ҳолда ҳамкорликни ҳар томонлама янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш борасидаги интилишлари муштарак эканини таъкидладилар.

Қатъий сиёсий ирода, яқин ҳамжиҳатлик, мустаҳкам шартномавий-ҳуқуқий база ҳамда конструктив ҳамкорлик борасида тўпланган катта тажриба натижасида бугун узоқ муддатга мўлжалланган кенг кўламли самарали ҳамкорлик учун барча зарур шароитлар ва асослар яратилган.

Ўзбекистонда Қозоғистонга вақт синовидан ўтган ишончли қўшни сифатида қаралади. Қозоғистон ҳам мамлакатимизга ана шундай нуқтаи назар билан қарайди.

Ўзбек ва қозоқ халқларини кўп асрлик қардошлик ришталари, муштарак тарих ва тақдир, маънавий ва маданий қадриятлар, ўхшаш тил ва менталитет бирлаштириб туради. Таъкидланганидек, халқларимизнинг умумий тарихий меросини, шунингдек, уларнинг бугуни ва келажagini бир-биридан ажратиб бўлмайди. Биз ҳар доим ўзаро яқин бўлганмиз ва ҳаммиз бир-биримизга суянамиз.

Ўзбекистон билан Қозоғистон ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш нафақат ўзаро ҳамкорликнинг узоқ муддатли истиқболлари, айтилиши вақтда бутун Марказий Осиё минтақаси барқарорлиги ва равнақини таъминлаш нуқтаи назаридан ҳам алоҳида муҳим аҳамият касб этади.

Ислам Каримов ва Нурсултон Назарбоев минтақавий хавфсизлик масалаларини муҳокама қилар эканлар, Ўзбекистон ва Қозоғистон Афғонистондаги вазият тезроқ изга тушишидан манфаатдор эканини таъкидладилар ҳамда давлатларимизнинг ушбу мамлакат иқтисодиётини тиклашга қўшаётган ҳиссасини ижобий баҳоладилар.

(Давоми 3-бетда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ЙИГИРМА ИККИ ЙИЛЛИК БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Халқимиз шу йил 1 сентябрь куни Ўзбекистон давлат мустақиллигининг йигирма икки йиллик тўйини катта тантана, шоду хуррамлик билан кенг нишонлайди.

Биз учун энг улғу, энг азиз айём бўлмиш Мустақиллик байрамини марказда ва жойларда ҳар томонлама чуқур тайёргарлик билан кутиб олиш мамлакатимизда эзгу анъанага айланиб қолган.

Ҳақиқатан ҳам, умуммиллий байрамимиз бўлган бу қутлуғ сана ҳақида сўз борар экан, ўтган давр мобайнида

ўтган давр мобайнида амалга оширган ишларимизни ҳолисона сарҳи-

соб қилиб, бугунги ютуқ ва марраларга аввало қандай оғир ва машаққатли меҳнат эвазига эришганимизни яна ва яна бир бор кўз ўнгимиздан ўтказишимиз табиийдир.

Мустақиллик байрамининг йигирма икки йиллигини юсак савияда, муносиб тарзда нишонлаш мақсадида:

1. Байрамга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика комиссиясининг таркиби иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Республика ва ҳудудий комиссиялар Мустақиллик байрамини пойтахтимиз Тошкент шаҳрида, Қорақалпоғистон

Республикаси ва вилоятлар марказларида, барча шаҳар, туман ва қишлоқларда уюшқоқлик билан, кўтаринки руҳда ўтказишга қаратилган, «Қадр-қимматим, таянчим ва ифтихоримсан, мустақил Ўзбекистон!» деган шиорни асосий ғоя сифатида ўзида мужассам этган ташкилий-амалий, маданий-маънавий тадбирлар ҳамда тарғибот-ташвиқот ишлари дастурини ишлаб чиқсин.

2. Дастурни тайёрлашда куйидаги масалаларга алоҳида эътибор қаратилсин:

мустақиллик — бу аввало ҳуқуқ эканини, фақат мустақиллик орқали-

гина шахс ўз қадр-қиммати, ор-номуси ва ғурурини англаши, истиқлол юртимизда яшайётган, миллати, тили, динидан қатъи назар, барча фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашнинг асосий омили эканини кенг очиб бериш;

халқимиз ўтган даврда турли синов ва қийинчиликларга қарамасдан, ўзининг мустаҳкам иродаси, қатъият ва матонати, истиқлол ғояларига садоқатини намоён этиб, жаҳон майдонида муносиб ҳурмат-эътибор қозонганини чуқур таҳлиллар орқали кўрсатиш;

(Давоми 2-бетда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ЙИГИРМА ИККИ ЙИЛЛИК БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми, боши 1-бетда)

Ўзбекистоннинг ўзига хос ва ўзига мос тараққиёт йўли — ўзбек моделининг мамлакатимиз учун ҳал қилувчи бир пайтда энг тўғри, энг оқилона йўл сифатида танланганини, ўтган йиллар давомида бу йўл юртимизда яшаётган ҳар қайси инсон, ҳар бир оила, бутун жамиятимиз ҳаётида синовдан ўтиб, амалда ҳар томонлама ўзини оқлагани ва бугунги кунда амалий натижасини бераётганини аҳоли ўртасида ўтказиладиган ташвиқот-тарғибот ишлари, жонли суҳбат ва мулоқотларнинг асосий йўналиши деб қабул қилиш;

мамлакатимизда мустақилликнинг биринчи кунларидан бошлаб белгилаб олинган «Ислохот — ислохот учун эмас, аввало инсон учун» деган, одамларимиз қалбидаги эзгу орзунтирилишни яққол ифода этган олижаноб давват халқимизни ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамияти куриш йўлида сафарбар этгани, юрдошларимизнинг юрагига чуқур кириб боргани истиклол йилларида эришган барча ютуқларимизнинг ҳаётбахш манбаи бўлиб келаётганига алоҳида эътибор қаратиш;

мустақилликка эришиш арасида ва истиклолнинг дастлабки йилларида, мамлакатимиз кескин ижтимоий муаммолар гирдобидида қолиб кетган тахликали бир пайтда мавжуд вазиятни ижобий томонга ўзгартириш мақсадида амалга оширилган ислохотлар моҳиятини теран акс эттириш. Жумладан, ғоят оғир айни ўша шароитда аҳолига қўшимча томорқа ерлари ажратилар ҳақидаги фармон ва қарорлар қабул қилинган, шу асосда Ўзбекистон бўйича 2,5 миллион оилага ҳаммаси бўлиб 700 минг гектар суғориладиган ер томорқа сифатида хусусий мулк қилиб берилгани қишлоқларимизда ижтимоий муаммоларни ечиш, айтиш мумкинки, жар ёқасида турган юртимизда тинчлик ва барқарорлиқни сақлаб қолишда улкан тарихий қадам бўлганини чуқур очиб бериш. Ана шундай ўзгаришлар туфайли одамлар дунёда адолат ва ҳақиқат борлигига, мустақиллик ҳар қайси оила, бутун халқимиз учун ҳеч нарса билан ўлчаб, қийнлаб бўлмайдиган бебаҳо неъмат эканига чин дилдан ишонч ҳосил қилгани ва шу каби бошқа мисолларда мустақиллик деган буюқ тарихий ҳодисанинг қадр-қиммати ва аҳамияти ҳақида фикр юритиш;

мустақиллигимизнинг иқтисодий асосларини мустаҳкамлашга қаратилган энг муҳим стратегик дастурлар, жумладан, Ўзбекистоннинг галла мустақиллиги, ёқилғи-энергетика, транспорт-коммуникация соҳасидаги мустақиллигини таъминлаш, иқтисодийимизнинг етакчи соҳаларини модернизация қилиш, илғор техника ва технологиялар билан қуроллантириш, энг замонавий корхоналарни барпо этиш, кичик бизнес ва тадбиркорлик, фермерлик ҳаракатини бугунги талаблар асосида ривожлантириш мақсадида амалга оширилган том маънодаги улкан ишларнинг мазмун-моҳиятини кенг таҳлил қилиш;

истиклол йилларида бой та-

рихимиз, бебаҳо меросимиз, дину диёнатимиз, кўҳна урфодат ва анъаналаримизнинг қайта тиклангани, истиклол даври Ватанимиз учун чинакам маънавий тикланиш ва юксалиш даври бўлганини ифода этиш;

юртимизда мустақил давлат барпо этиш, ҳеч кимдан кам бўлмайдиган ҳаёт даражасига эришиш, Ўзбекистонимизни дунёдаги тараққий топган демократик давлатлар қаторига кўтаришдек улғу мақсадларни ўз олдимишга қўйиб, бу марраларнинг нақадар буюқ ва масъулиятли эканини ўзимизга чуқур тасаввур қилган ҳолда, ана шундай юксак уфқлар сари дадил бораётганимизнинг энг асосий омил ва мезонларини кенг ёритиш. Бунда, аввало, ўз қадр-қимматини чуқур англаган, мустақил ва эркин фикрлайдиган, бетакрор миллий қадриятларимиз, бебаҳо маданий меросимизнинг муносиб ворислари бўлиш билан бирга, дунё илму фани ютуқларини пухта ўзлаштириб, замон билан ҳамоҳанг бўлиб яшашига, манамен деган давлатлардаги тенгдошлари билан бе-

малол беллашувга тайёр бўлган соғлом ва баркамол авлодни воёга етказиш масаласи истиклол йилларида Ўзбекистонда давлат сиёсати даражасига кўтарилганини акс эттириш. Қандай оғир бўлмасин, ана шу буюқ мақсадни амалга ошириш учун барча куч-қудратимиз ва имкониятларимизни сафарбар этганимиз, шу йўлда аҳамиятини баҳолашнинг ўзи қийин бўлган ишларимизнинг амалий натижаларини кўрсатиш. Бугунги кунда бу ютуқлар ҳаётимизда, мамлакатимиз тараққиётида, ўзгаларнинг ҳавасини тортаётган барқарор ўсиш суръатларида яққол намоён бўлаётгани, камол топаётган фарзандларимиз ҳаётимизнинг асосий, ҳал қилувчи кучи сифатида майдонга чиқаётганини таъсирчан мисолларда ифода этиш.

Юқорида зикр этилган фикрларни бундан ўн олти йил аввал қабул қилинган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва унинг узвий давоми бўлган Мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастури ва бошқа муҳим ижтимоий дастурлар таҳлили орқали мамлакатимиз ва дунё жамоатчилигига етказиш;

давлатимиз томонидан мустақилликнинг илк кунларидан бошлаб аҳоли, биринчи навбатда ёшларимизнинг жисмонан бақувват, маънавий жиҳатдан етук авлод бўлиб улғайишига берилаётган юксак эътиборнинг яққол тасдиғи сифатида мамлакатимизда давлат бюджети харажатлар қасмининг 60 фоизга яқини таълим, соғлиқни сақлаш, илм-фан, маданият ва санъат, спорт соҳалари ривожига йўналтирилаётгани дунё тажрибасида камдан-кам учрашини, Ўзбекистон айни шу соҳаларда жаҳонда етакчи ўринларни эгаллаб бораётгани нуфузли халқаро эксперт ва таҳлил марказлари томонидан эътироф этилаётганига алоҳида аҳамият қаратиш;

истиклолнинг дастлабки йилларидан бошлаб мамлакатимиз аҳолисининг 50 фоиздан зиёдини ташкил этадиган хо-

тин-қизларга доимий эътибор ва ғамхўрлик кўрсатиш, аёл зотини эъзозлаш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, оила ва жамият ҳаётидаги нуфузини ошириш, истеъдод ва қобилиятини рўёбга чиқариш, опа-сингилларимизнинг оғирини енгил қилишга қаратилган қарор ва дастурларнинг амалий натижаларини кўрсатиб бериш. Шулар қаторида оила, оналик ва болалиқни ҳимоя қилиш, айниқса, қиз болаларнинг замонавий билим ва касб-хунарларни эгаллаб, ҳаётда муносиб ўрин олиши учун амалга оширилган кенг қўламли ишларимизнинг моҳияти ва аҳамияти, бу борадаги сиёсатнинг бугунги кунда изчил давом эттирилаётганини тарғибот-ташвиқот ишларининг бош мавзуси сифатида белгилаш;

мамлакатимиз, шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфаси йилдан-йилга очилиб, тобора обод ва гўзал бўлиб бораётгани, жумладан, аҳолимизнинг асосий қисми яшайдиган қишлоқ жойларда муносиб турмуш шароитини яратиш, ижтимоий инфратузилма тармоқларини барпо этиш бўйича махсус давлат дастурлари жорий этилаётгани, қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар асосида шаҳар шароитидан кам бўлмаган замонавий уй-жой массивлари комплекс барпо этилаётганини халқимиз ҳаётини янада фаровон қилишга қаратилган ишларнинг амалий намоёни сифатида қабул қилиш; эришган барча ютуқларимизнинг ижодкори ва бунёдкори бўлган халқимизнинг онгу тафаккури, дунёқараши, ишга, ҳаётга муносабати бутунлай ўзгариб, дахлдорлик тўғриси, ўз кучи ва имкониятларига бўлган ишончи мустаҳкамланиб бораётгани, мухтасар айтганда, мустақил тараққиёт йўлида қандай юксак марраларга эришган бўлсак, уларнинг барчасининг негизиде авваламбор одамларимизнинг ўсиб бораётган сиёсий, ҳуқуқий, маданий савияси ва ижтимоий фаоллиги мужассам эканини акс эттириш;

ҳозирги кунда бизнинг қандайд шиддатли ва нотинч замонда яшаётганимизни инobatга олган ҳолда, тинч ва осойишта ҳаёт учун курашиш, керак бўлса, фидойилик кўрсатиб, доимо оғоҳ, сезгир ва маънавий уйғоқ бўлиб яшаш, энг катта бойлигимиз бўлмиш юртимиздаги миллатлар ва фуқаролараро аҳиллик, ўзаро меҳр-оқибат ва ҳамжиҳатлик муҳитини кўз қорачиғидек асраш ва мустаҳкамлаш йўлида олиб борилаётган ишларнинг маъно-мазмунини очиб бериш;

айни мана шундай ўта мураккаб ва тахликали бир шароитда дунёнинг турли минтақалари, яқин ва узоқ ҳудудларида, ён-атрофимизда қарама-қаршилиқ ўчоқлари кучайиб, бир сўз билан айтганда, хавфхатар тобора ўсиб бораётган бир вазиятда Ўзбекистоннинг халқаро майдонда олиб бораётган ташқи сиёсатини, унинг мамлакатимизнинг миллий манфаатларига жавоб берадиган стратегик устувор йўналишларини аниқ белгилаб олиш бугунги кунда энг долзарб масалалардан бири бўлиши табиийдир. Шу мақсадда 2012 йил сентябрь ойи-

да қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсий фаолияти концепциясини тасдиқлаш тўғрисида»ги қонунда белгилаб берилган асосий принциплар, яъни:

Ўзбекистоннинг турли ҳарбий сиёсий блоклардан узоқ бўлиши ҳақида;

ўзининг суверенитети ва ҳудудий яхлитлигини ҳимоя қилиш бўйича қатъий позицияга эга бўлиши ва ўз ҳудудида хорижий давлатларнинг ҳарбий базалари жойлаштирилишига йўл қўймаслиги ҳақида; очик, изчил ва фаол ташқи сиёсат олиб бориши ҳақида аниқ-равшан баён этганини кенг оммага етказиш;

Ўзбекистон Қуролли Кучларининг мамлакатимиз мустақиллиги, суверенитети ва ҳудудий яхлитлигини сақлаш, тинч ва осуда ҳаётимизни ҳимоя қилишнинг мустаҳкам таянчи бўлиб келаётганини, ҳарбий хизматнинг ёшларимиз учун ҳақиқий мардлик, чиниқлиқ ва тоблиниш мактабига айлангани, халқ ва армия — бир тану бир жон эканини ҳаётий мисолларда кенг тарғиб этиш.

3. Республика Маънавият ва маърифат кенгаши томонидан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳрида Мустақиллик байрамига бағишлаб аҳолининг кенг қатламлари ўртасида жонли мулоқот ва суҳбатлар, учрашувлар, адабий-бадий кечалар, маданий тадбирлар ўтказиш мақсадида таниқли олимлар, адиблар ва санъаткорлардан иборат маънавий-маърифий тарғибот гуруҳлари ташкил этилсин ҳамда уларнинг аниқ режа асосида фаолият олиб бориши таъминлансин.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига Хотин-қизлар кўмитаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Нуроний» жамғармаси, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди билан биргаликда;

Мустақиллик байрамининг йигирма икки йиллигини муносиб нишонлаш учун жойларда ҳудудий комиссиялар тузиш, республика дастурида белгилаб берилган асосий мақсад ва вазифаларни амалга ошириш;

байрам муносабати билан халқимизга хос бўлган урфодат ва анъаналарга муносиб равишда шаҳар ва қишлоқлар, маҳалла ва гузарлар, кўп қаватли уйлар атрофида ободонлаштириш бўйича тадбирлар режасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш топширилсин.

Мазкур режа ва дастурлардан ўрин олган тадбирларни расмийлик ва баландпарвозлик ҳолатларига йўл қўймасдан, кенг жамоатчилик вакилларини жалб этган ҳолда, одамларнинг қалби ва онгига етиб борадиган, уларнинг кайфиятини кўтарадиган, янги марралар сари илҳомлантирадиган халқчил ва таъсирчан руҳда ўтказишга алоҳида эътибор қаратилсин.

5. Республика комиссияси ўз йиғилишларида дастурда белги-ланган чора-тадбирлар марказ-

да ва жойларда қандай амалга оширилаётгани юзасидан ҳар бир ҳудуд, вазирлик ва идора раҳбарлари ҳисоботини мунтазам равишда эшитиб борсин.

6. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида ўтказиладиган байрам дастурларини тайёрлашга оммавий томошалар бўйича юксак маҳорат ва тажрибага эга бўлган сценарист ва режиссёрлар, ёзувчи ва шоирлар, композитор ва балетмейстерлар, саҳна расмолари, истеъдодли ёш ижрочилар, фольклор санъати вакиллари-дан иборат ижодий гуруҳлар кенг жалб этилсин.

7. Маданият ва спорт ишлари вазирлиги «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси, Ёзувчилар ва Бастакорлар уюшмалари билан биргаликда юртимиз истиклолини тараннум этишга қаратилган энг яхши қўшиқлар, мусиқа асарлари учун «Ягонасан, муқаддас Ватан!» республика танловининг якуний босқичини ўтказсин. Танлов ғолиблари ва совриндорлари Мустақиллик байрами арафасида эълон қилинсин.

8. Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси билан биргаликда август ойининг охирида мамлакатимиз мустақиллигига бағишланган «Энг улғу, энг азиз» анъанавий танловининг якуний босқичини ўтказсин.

9. Маданият ва спорт ишлари вазирлиги «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси ва Бастакорлар уюшмаси билан биргаликда ёш ижрочилар ўртасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ниҳол» муқофотига номзодларнинг республика саралаш босқичини ҳамда ғолиблар ижросидаги концерт дастурини август ойининг биринчи ярмида оқори даражада ташкил этсин.

10. Белгилаб қўйилсинки, ўтказиладиган байрам тадбирлари:

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда Қорақалпоғистон Республикаси бюджетини ва маҳаллий бюджетлар ҳамда жойлардаги ишлаб чиқариш корхоналари, хўжаликлар, жамғармалар ҳисобидан; Тошкент шаҳрида республика бюджети ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджети маблағлари ҳисобидан тенг улушларда қопланади.

11. Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, «Жаҳон» ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йигирма икки йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича амалга оширилаётган ишларни атрофлича ёритиб бориш тавсия этилсин.

12. Мазкур қарорнинг ижросини таъминлаш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри,
2013 йил 12 июнь.

И.КАРИМОВ

МУШТАРАК ОЛИЖАНОБ МАҚСАДЛАР — МУСТАҲКАМ ДЎСТЛИК АСОСИ

(Давоми,
боши 1-бетда)

Томонлар минтақавий ва халқаро ташкилотлар доирасида алоқаларни янада фаоллаштириш ва ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштириш масалалари юзасидан фикр алмашдилар. Кўп томонлама тузилмалар доирасидаги ҳамкорликни изчил ривожлантириш барқарорликни мустаҳкамлашга хизмат қилади ҳамда минтақавий ва халқаро даражада тараққиётнинг янги йўналишлари учун замин яратади. Шу маънода Ўзбекистон ва Қозоғистон бундан буён ҳам БМТ, МДХ, ШХТ каби кўп томонлама тузилмалар доирасида бир-бирини ўзаро қўллаб-қувватлашга тайёр.

Учрашув чоғида икки ва кўп томонлама ҳамкорлик доирасидаги муносабатларга оид долзарб масалалар юзасидан фикр алмашиш, юзага келиши мумкин бўлган муаммоларга халқларимизнинг туб манфаатларидан келиб чиққан ҳолда биргаликда ҳар икки томон учун мақбул ечим топиш мақсадида олий даражадаги Ўзбекистон-Қозоғистон мулоқотини давом эттиришга келишиб олинди.

Президентлар терроризм, наркотрафик, диний экстремизм, сепаратизм, трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши курашишда ўзаро ҳамкорликни чуқурлаштириш муҳим эканлигини таъкидладилар.

Томонлар Ўрта Осиёда сувдан адолатли фойдаланиш тизими масалаларида ягона позицияни тасдиқладилар. Мазкур позиция минтақадаги барча сув-энергетика муаммоларини фақат халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган нормалари ва минтақадаги барча мамлакатларнинг манфаатларини албатта ҳисобга олган ҳолда ҳал қилиш зарурлигига асосланди. Дарёларнинг юқори қисмида қурилиши режалаштирилаётган ҳар қандай гидротехник иншоотлар БМТ шафелигида халқаро мустақил экспертизадан ўтказилиши шарт ҳамда Амударё ва Сирдарёнинг куйи қисмида жойлашган мамлакатлар билан ўзаро келишиб олинishi лозим.

Президентлар музокарани икки мамлакат расмий делегациялари аъзолари иштирокида давом эттирдилар.

Кенгайтирилган таркибдаги музокараларда асосий эътибор савдо-иқтисодий ва сармоявий ҳамкорлик масалалари, маданий-гуманитар соҳадаги муносабатларга қаратилди.

Қозоғистон Ўзбекистоннинг савдо-иқтисодий соҳадаги муҳим шерикларидан бири бўлиб, ўзаро савдо изчил ва барқарор ўсиб бормоқда. 2012 йил якунларига кўра, мамлакатларимиз ўртасида товар айирбошлаш ҳажми 9,6

фоиз ошди ва 2 миллиард 752 миллион АҚШ долларини ташкил қилди. 2013 йилнинг январь-апрель ойларида эса ушбу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4,7 фоиз ўсди ва 920,4 миллион долларга етди.

Транспорт ва транспорт коммуникациялари соҳасидаги ҳамкорлик ўзаро муносабатларнинг устувор йўналишларидир. Бу борада юкларни транзит қилиш ва етказиб беришни ташкил этишда тариф ва нотариф преференциялар бериш ҳамкорликнинг асосий жиҳатлари ҳисобланади. 2012 йил якунларига кўра, Ўзбекистоннинг Қозоғистон ҳудуди орқали транзит қилинган юклар ҳажми 1474,6 минг тоннани, Қозоғистоннинг Ўзбекистон ҳудуди орқали транзит қилинган юклар ҳажми 3142,9 минг тоннани ташкил қилди.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикасида Қозоғистон капитали иштирокида тузилган 177 корхона, шу жумладан 149 қўшма корхона ва 28 тўлиқ чет эл капитали иштирокидаги корхона фаолият кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлигида Қозоғистон ҳудудида Ўзбекистон Республикаси резидентлари иштирокида ташкил этилган 125 корхона рўйхатга олинган. Вазирлик томонидан Қозоғистоннинг қатор йирик фирма ва компанияларининг ваколатхоналари аккредитация қилинган.

Давом этаётган жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида ўзаро товар айирбошлаш ҳажмининг бугунги динамикасини сақлаб қолиш ва уни янада кўпайтириш мамлакатларимиз манфаатларига хизмат қилади. Музокараларда таъкидланганидек, мувозанатлашган тизим асосида ҳамда икки мамлакат миллий ишлаб чиқарувчилари маҳсулотларининг ўзаро эҳтиёж мавжуд бўлган товар гуруҳларини синчковлик билан аниқлаш орқали ўзаро савдо номенклатурасини кенгайтириш мумкин. Мисол учун, Ўзбекистондан Қозоғистонга энгил ва юк автомобиллари, автобуслар, қишлоқ хўжалик техникаси, тайёр тўқимачилик маҳсулотлари, электротехника ва энгил саноат маҳсулотлари, қурилиш материаллари, ойна, полиэтилен ва Қозоғистон бозорида талаб бўлган бошқа товарларни экспорт қилиш бўйича ишга солинган катта захиралар мавжуд. Ўз навбатида, Ўзбекистон Қозоғистондан мамлакатимизда ишлаб чиқарилмайдиган, миллий иқтисодиётимиз эҳтиёжлари учун зарур бўлган, жумладан, металлпрокат, темир қотишмаси, ёғоч ва тахта каби маҳсулотларни импорт қилиши мумкин.

Томонлар икки томонлама ҳамкорлик бўйича ҳукуматлар-

аро қўшма комиссия фаолиятини янада такомиллаштиришдан манфаатдор. Бу узоқ муддатли кооперация тамоийллари асосида ўзаро манфаатли сармоявий лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, транспорт, транспорт коммуникациялари ва транзит соҳаларидаги ҳамкорликни янада кенгайтириш, «Туркменистон-Ўзбекистон-Қозоғистон-Хитой» газ қувури орқали табиий газни транспортировка қилиш бўйича ҳамкорликни фаоллаштириш имконини беради.

Президентлар маънавий яқинлик ва кўп асрлик анъанавий муносабатларга асосланган маданий-гуманитар соҳадаги ҳамкорликни кенгайтириш масалаларини ҳам муҳокама этдилар.

Икки мамлакат илмий ва таълим муассасалари ўртасида ўқитувчилар ва талабалар алмашинуви, ўқув-методик материаллар алмашиш борасида тўғридан-тўғри алоқалар йўлга қўйилган. Хусусан, 2006 йилда Хоразм Маъмур академияси билан Қозоғистон Республикаси Таълим ва фан вазирлигининг Р.Сулаймонов номидаги Шарқшунослик институти ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги меморандум имзоланган.

Мамлакатларимиз маданият ва санъат соҳасида фаол ҳамкорлик қилиб келмоқда. Мисол учун, ўзбекистонлик халқ усталари Олмаота шаҳрида ўтказиладиган Марказий Осиё хунармандлари кўргазма-ярмаркасида мунтазам иштирок этиб келмоқда. Остона, Олмаота ва бошқа шаҳарлардаги бадиий галереялар ва музейларда машҳур ўзбек рассомларининг кўргазмалари намойиш қилинмоқда. Ўзбекистон мусиқа ва театр жамоаларининг Қозоғистонга гастроллари ташкил этилмоқда. Ўзбекистон кинематографчилари ўз фильмлари билан Қозоғистонда ўтказилаётган кинофестивалларда иштирок этмоқда.

Қозоғистонлик санъаткорлар Самарқандда ўтадиган «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалининг ҳамда мамлакатимизда ташкил қилинадиган бошқа кўплаб йирик маданий тадбирларнинг доимий ва фаол қатнашчиларидир.

Ўзбекистонда юздан ортиқ қозоқ миллий-фольклор ва эстрада ансамбллари фаолият кўрсатаётир. Жумладан, Тошкент вилоятининг Чирчиқ шаҳрида «Дўмбира» қозоқ ансамбли, Бўстонлик туманида «Дорин» ансамбли мавжуд. Тошкент вилоятида фольклорашула, Хоразм вилоятида ашула ва рақс ансамбллари ташкил этилган.

Музокараларда маданий-гуманитар соҳадаги ҳамкорликни янада ривожлантириш муҳим аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди. Томонлар мусиқали ва драма театрла-

ри, бадиий ва ижодий жамоалар ҳамда яккахон ижрочиларнинг ўзаро гастролларини, спорт ва жисмоний тарбия соҳасида тажриба ва мутахассислар алмашишни, миллий спорт турларини ривожлантириш, икки давлат ташкил қиладиган халқаро турнирларда спортчиларнинг иштирок этишини таъминлаш ишларини, маданият, фан ва санъат соҳасидаги таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари ва талабалари алмашинувини фаол давом эттиришга келишиб олдилар.

Музокаралар якунлари бўйича Ислон Каримов ва Нурсултон Назарбоев Ўзбекистон Республикаси билан Қозоғистон Республикаси ўртасида Стратегик шериклик тўғрисидаги шартномани имзоладилар. Шунингдек, икки мамлакат ички ишлар вазирликлари ва божхона хизматлари ҳамкорлигига доир ҳужжатлар имзоланди. Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги билан Қозоғистон Республикаси Маданият ва ахборот вазирлиги ўртасида маданият соҳасида 2013-2015 йилларга мўлжалланган ҳамкорлик дастури қабул қилинди.

Стратегик шериклик тўғрисидаги шартномада сиёсий, савдо-иқтисодий, транспорт-коммуникация, сув-энергетика, экология, маданий-гуманитар, ҳарбий-сиёсий ва бошқа соҳалардаги ўзаро ҳамкорликнинг асосий принциплари ва устувор йўналишлари мустаҳкамланган. Шунингдек, Марказий Осиёда сувдан адолатли фойдаланиш тизимини ривожлантириш борасидаги ўзаро келишилган ягона позиция тасдиқланган.

Президентлар оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувда мазкур ташриф ўзбек ва қозоқ халқларининг кўп асрлик тарихий, маданий ва маънавий яқинлигини, мамлакатларимизнинг юксак даражадаги ўзаро ишончи ва ҳурмат-эҳтиромини яна бир бор тасдиқлаганини ҳамда икки давлат ўртасидаги муносабатларни стратегик шериклик даражасига олиб чиқганини таъкидладилар.

Қозоғистон Республикасининг мамлакатимиздаги элчихонасининг янги биноси ва қозоқ адабиётининг буюк намояндаси Абай Қўнонбоев ҳайкалининг очилиши Нурсултон Назарбоевнинг Ўзбекистонга ташрифининг ёрқин воқеаси бўлди.

Маросимда икки давлат раҳбарлари бир неча йил аввал Тошкент шаҳрининг тарихий марказида, қозоқ адабиёти асосчиси номи билан аталувчи кўчада Қозоғистон элчихонасининг янги биноси барпо этиш бўйича келишувга эришилганини таъкидладилар. Президентларнинг ушбу гоёси ҳаётда ўз амалий ифодасини топгани мазкур

масканга янги қиёфа бахш этиб, пойтахтимиз хуснига-хусн қўшди. Тошкент шаҳри яна бир ноёб меъморий иншоот билан бойиди.

Абай Қўнонбоев ҳайкали ўзбек ва қозоқ халқлари муштарак қадриятларининг яна бир ёрқин тимсолига айланди. Ўзбекистонда ўз даврида ҳаётда инсоннинг муқаддас бурчларидан бири — бу чин дўст орттиришдир, деб ёзган мутафаккирнинг буюк мероси кириб бормаган хонадонни топиш мушкул.

Ўзбекистон билан Қозоғистон ҳамкорлигининг ривожланиш суръатларини кузатар эканмиз, мамлакатларимиз ўртасида қарор топган самимий дўстлик муносабатлари мисолида буюк Абайнинг мазкур даъвати ижобатининг ифодасини яққол кўришимиз мумкин.

Ҳамиша эзгу ва олижаноб мақсадлар сари интилиб яшайдиган халқларни Яратганнинг ўзи қўллаб, орзу ва умидлари ижобат бўлишида мададкор бўлади. Бунга азим пойтахтимизда ўзбек ва қозоқ халқлари азалий дўстлигининг гўзал тимсоли сифатида қад ростлаган Қозоғистон элчихонасининг янги биноси ва Абай ҳайкали очилишига бағишланган маросим чоғида кут-барака ва фаровонлик рамзи — ёмғир ёққани ҳам бир ишорадир.

Ислон Каримов ва Нурсултон Назарбоев давлатимиз раҳбари ташаббуси билан Тошкент шаҳрида бунёд этилган «Маърифат маркази»га ташриф буюрдилар. Симпозиумлар саройи ва Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси жой олган ушбу замонавий муҳташам бино йирик халқаро анжуманлар, маданий-маърифий тадбирлар ўтказиш, аҳолига ахборот-кутубхона хизмати кўрсатиш борасида жаҳон андозаларига тўла мос келади. Бу муаззам бино атрофидаги ландшафт дизайни унга алоҳида кўрк бахш этиб турибди. Қозоғистон Президенти мажмуанинг миллий меъморлик анъаналари ва замонавий архитектура усулларини ўзида мужассам этган меъморий ечими ва дизайнига юксак баҳо берди.

Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоевнинг мамлакатимизга расмий ташрифи ана шундай кўтаринки руҳда ниҳоясига етди. Ушбу ташриф самимий дўстлик ва узоқ муддатга мўлжалланган ўзаро манфаатли муносабатлар ривожидидаги муҳим тарихий воқеа бўлди. Ўзбекистон билан Қозоғистон ўртасидаги давлатлараро мулоқот ҳар доим фаол бўлган ва мунтазамлик касб этган, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолаверади.

**Анвар БОБОЕВ,
Олим ТУРАКУЛОВ,
ЎЗА мухбирлари**

Ёзда янги дастур ёз

Республикамизда ёшлар ўртасида миллий дастурий таъминотларни яратиш бўйича танлов эълон қилинди

«Ақли» гажетлар учун турфа иловалар, компьютер ёки мобил телефонларга мўлжалланган ўйинлар. Бу каби дастурий маҳсулотларга бутун дунёда талаб катта. Улардан фойдаланиш осон, қулай ва мароқли. Бироқ яратиш анча мураккаб иш.

университети, «Ўзбектелеком» ҳамда «Самсунг Электроникс» компаниялари билан ҳамкорликда амалга оширилмоқда. Танловнинг шаффофлиги ҳамда одилона ўтишини таъминлаш мақсадида интернет тармоғида www.software.uz сайти ишга туширилди. Иштирокчилар дастлаб шу сайтда рўйхатдан ўтишлари керак.

Этиборлиси, танловда ҳам яқка тартибда, ҳам гуруҳлар (кўпи билан тўрт киши) томонидан ишлаб чиқилган дастурий таъминотлар қатнашиши мумкин.

Тақдим этилган ишлар учта: компьютер иловалари бўйича энг яхши ишланма; смартфон ва смарт телевизорлар учун энг яхши илова ишланмаси; миллий компьютер ёки мобил ўйинларнинг энг яхши ишланмаси номинацияларида кўриб чиқилади. Охириги номинация доирасида миллий компьютер ўйинлари учун энг яхши сценарий ва концепция ишланмаларини ҳам аниқлаш кўзда тутилган. Бу эса, ижодкор ёшларга ўзларини синая кўриш учун яхши имкониятдир.

Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат кўмитаси раиси ўринбосари Шерзод Шерматовнинг сўзларига кўра, маҳаллий ахборот технологиялари бозорини миллий дастурий маҳсулотлар билан таъминлашда мамлакатимизда ИТ соҳасида тайёрланаётган ёш кадрлар

салоҳиятидан фойдаланиш айна муддао. Янги танлов ана шу мақсадга хизмат қилади. Қолаверса, танлов орқали ўзларини намоеён этган ёшлар дастурий таъминотлар соҳасида фаолият олиб бораётган йирик компаниялар этиборига тушиши эҳтимолдан холи эмас. Бу уларнинг келгусида профессионал иш ўрнига эга бўлишларига ҳам ёрдам беради.

Шу йил 15 сентябрга қадар давом этадиган танловнинг саралаш босқичида ҳар бир номинация бўйича юздан ишланма танлаб олинади. Дастурий маҳсулотларни баҳолашда ишнинг долзарблиги, креативлиги, замонавий АКТ фойдаланувчилари эҳтиёжларига жавоб бериши бош мезонлар қилиб белгиланган. Кейинги, финал саралаш босқичида соҳа мутахассислари, шунингдек, «Самсунг Электроникс»

компаниясининг корейлик вакилларида иборат ҳакамлар ҳайъати аъзолари саккиз нафардан номзодни саралаб олишади. Финалга чиққан номзодлар ўз ишланмаларини ҳакамлар олдида ҳимоя қилишлари керак. Голиблар ўн миллион сўмгача пул мукофоти билан тақдирланади.

Танловнинг барча жараёнларини интернетдаги www.software.uz сайтида он-лайн тарзда кузатиб бориш ҳам мумкин.

Ёзги таътил бошланди. Ўйлаймизки, кўплаб тенгдошларимиз бўш вақтларидан унумли фойдаланган ҳолда, миллий дастурий таъминотлар танловида иштирок этишдек қулай имкониятни кўлдан бой беришмайди. Демак, янгиликлар қилишга шошилинг, тенгдошлар!

Наргиза УМАРОВА,
«Turkiston» мухбири

Giyohvandlik — illat

ХУМОР ҲАМ ХУМОР!

Қалбида инсонийлик ва яхшилик туйғуси бўлган ҳар бир диёнатли инсон фарзандига яхши тарбия беришга ҳаракат қилади, уни қинғир йўллардан, ёт таъсирлардан асраш ва қайтариш пайида бўлади. Айниқса, бутун дунё ҳамжамиятини ташвишга солаётган гиёҳвандлик балосига қарши курашиш инсоният олдидаги долзарб масала бўлиб турган бир пайтда тўғри тарбиянинг аҳамияти ўлчовсиз.

Маълумотларга қараганда, Европа ва Осиё мамлакатларида 14 миллионга яқин гиёҳванд ҳисобга олинган, ачинарлиси — уларнинг асосий қисми ёшлардир.

Гиёҳванд кимса хумори тутганда, ҳеч нарсадан қайтмайди. Унинг учун оила, ота-она, яқин инсон деган тушунчанинг ўзи йўқ. Агар оғу топиш йўлида кимнингдир молига ёки жонига жабр қасд қилиш лозим бўлса, гиёҳванд ҳеч иккиланмай, жиноятга қўл уради. Уғрилик, босқинчилик, қотилликнинг асл илдизларидан бири ҳам айнан гиёҳвандлик экани ўз тасдиғини топган.

Афсуски, гиёҳвандлик балоси бизнинг юртимизни ҳам четлаб ўтгани йўқ. Қўшни Афғонистон ва Тожикистон орқали турли қинғир йўллар билан олиб кирилаётган гиёҳванд моддаларга қарши курашда бепарволикка йўл қўйиб бўлмайди. Чунки гиёҳвандлик ботқоғига ўз яқинларимиз, фарзандларимиз ботиб қолишлари мумкин.

Шу йилнинг май ойида Наманган вилоятининг Янгиқўрғон туманида ўтказилган «Қорадори — 2013» тадбири вақтида Зарбдор ҚФЙ «Салмон»

МФЙда яшовчи, 1972 йилда туғилган, беш нафар фарзанди бор фуқаро қўлга олинди. «Назоратли харид» тадбири давомида ушбу шахс ноқонуний равишда қўшни Қирғизистон Республикасининг Жалолобод вилояти Олабуқа тумани Сафедбулон қишлоғига ўтиб, у ерда яшовчи Рашид исмли танишидан гиёҳванд модда олиб келиб, Янгиқўрғон шаҳарчаси марказида тадбир иштирокчисига 260000 сўмга сотаётган вақтда ушланди. Унинг ёнида қоғозга ўралган ўткир ҳидли модда борлиги аниқланиб, текшириш учун туман ИИБга келтирилди.

Худди шу тадбир доирасида Поромон ҚФЙ «Оқтепа» МФЙда яшовчи, 1974 йилда туғилган, муқаддам судланган фуқаро хонадони кўздан кечирилганда, яшаш уйининг меҳробидан ўткир ҳидли, яшил рангли модда топилди. Ушбу модда текшириш учун ИИБга келтирилди.

Ҳар бир миллат ўз давомчиларининг етук ва соғлом бўлишини истайди. Ота-боболаримиз ҳам соғлом турмуш кечирган, ҳалол яшашган. Наслимизнинг тоза бўлиши учун доимо қайғурганлар. Аммо айрим шахслар учун миллат саломатлиги, келажак авлод камолоти оддий гаплар, холос. Улар ўз нафслари, ўз фойдалари учун ҳар қандай қабилликка тайёр туришади. Бундайларга қарши кураш аёвсиз кечади, биз ёшларимиз камолоти, бахт-саодати йўлида барчамиз яқдил бўлмоғимиз лозим. Ота-оналар, устозлар ва кенг жамоатчилик бир ёқадан бош чиқариб, кенгашиб иш юритайлик. Шундагина гиёҳвандлик аталмиш иллатнинг илдизи-га чинакамига болта урамиз.

Абдурахим ЭШОНОВ,
Наманган вилояти Янгиқўрғон
тумани ИИБ ХООБ бошлиғи.
Дилбар АСКАРОВА,
«Turkiston» мухбири.

Menga so'z bering

Халқимизда оила азалдан муқаддас даргоҳ саналган. Жамиятнинг бир бўлаги ҳисобланган бу мўъжаз гўшада миллатимизнинг ўзига хос қадриятлари яшайди, келгуси авлодларга етказилади. Шу маънода истиқлол йилларида қадриятлар бешиги ҳисобланган оилага этибор кучайди. Напижада, оилаларнинг мустақамлигига ҳукуватимиз томонидан катта этибор ва ғамхўрлик кўрсатилаётганини юртимизда амалга оширилаётган хайрли ишлар мисолида кўришимиз мумкин.

Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар давлатимиз қарамоғига олинади, уларга етарли маиший ва турмуш шароитлари муҳайё қилинади. Ўтган йилнинг мамлакатимизда «Мустақам оила йили», жорий йилнинг эса, «Обод турмуш йили» деб эълон қилинганида катта мазмун мужассам. Оилаларнинг фаровонлиги — юрт фаровонлиги эканлиги бу икки номни янада уйғунлаштирди. Оила институти юртимизда муқаддас қадриятлар бешиги, тарбия бўстони сифатида қадр топди.

Оилада қарор топган соғлом маънавий муҳит фарзандларнинг етук, баркамол инсонлар бўлиб вояга етишларида асосий мезон ҳисобланади. Шунинг учун шахснинг хулқ-атворини тарбиялаш орқали жамият учун мустақам пойдевор яратилади. Ватан, халқ, жамият манфаатлари учун жонкуярлик фазилатларини шакллантиришда оилада берилган дастлабки тушунчалар педагогик жараённинг бир қисми ҳисобланади. Келажак эгалари камол топаётган, улғаяётган бу маскан умримиз гулшани, тарбия бўстонидир. Фарзандларининг ҳар томонлама илғор инсонлар бўлиб етишиши, ҳар қандай ташқи таъсирларга бардошли бўлиши ота-оналарнинг қанчалик билимли, маданиятли эканидан далолат беради. Эртаси буюк, келажаги порлоқ юртимизда оилалар обод экан, фарзандлар иқболи ишончли қўллардадир.

Гулбахор ЖўРАЕВА,
Тошкент ирригация ва мелиорация институти талабаси

Кўнгул талпинган гўша

Энг улуғ неъмат

Бугун ер юзининг турли минтақаларида содир бўлаётган нохуш ҳодисаларни таҳлил қилиб, уларнинг барчасига бош сабабчи инсон эканини англаш қийин эмас.

Ўзбекистон истиқлолнинг биринчи куниданоқ жаҳон ҳамжамияти билан алоқаларда тинчликпарварлик сиёсатини юритиб келмоқда. Президентимиз раҳнамолигида юртимизда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш борасида юритилаётган оқилона сиёсат тараққиётимизнинг мустақкам асосига айланди.

Одамлар онгида тинчликни сақлаш, уни ҳимоя қилиш ғоясини қарор топтириш мақсадида БМТ ва унинг ихтисослашган кенгашлари ушбу масалага эътибор қаратган. Айниқса, ЮНЕСКО ташкилоти бу борада муҳим ишларни амалга оширмоқда.

Тинчлик маданияти ғояси биринчи марта 1989 йил Ямасукурада бўлиб ўтган «Тинчлик — одамлар онгида» мавзуидаги халқаро конгрессда илгари сурилган эди. Ушбу ғоя ЮНЕСКО низомида ўз ифодасини топган. ЮНЕСКО томонидан тинчлик маданияти дастури қабул қилинган. Унда XX аср охирида асосий эътибор уруш маданиятидан тинчлик маданиятига ўтиш масаласига қаратилди.

2000 йил БМТ томонидан «Халқаро тинчлик маданияти йили» деб эълон қилинган. Тинчлик маданияти билан давлатларнинг ЮНЕСКО фаолиятига боғлиқ декларациясини кўриб чиқиш учун ЮНЕСКО ихроия кенгаши 155-сессиясининг якуний мажлиси 1998 йил 6 ноябрда Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган эди.

Давлатимиз раҳбари ушбу мажлисда сўзлаган нутқида шундай фикрни айтган эди: «Менинг назаримда, тинчлик маданияти ғояси XXI асрдаги умуминсоний тараққиёт фалсафасининг манбаи бўлиб хизмат қилади... Бу ғоя бугун ҳам дунёда тинчлик ва барқарорликни сақлаб қолиш йўлида халқларни бирдамлик ва ҳамкорликка даъват этиши лозим».

ЮНЕСКО декларациясининг Тошкентда қабул қилиниши Ўзбекистон учун оламшумул аҳамиятга эга воқеа бўлди. Бу мамлакатимизнинг тинчликсеварлиги ва тинчлик йўлида олиб бораётган ишларининг юқори эътирофи ҳисобланади.

Декларацияда «тинчлик маданияти» тушунчасига шундай таъриф берилган: тинчлик маданияти — адолат ва демократияга, бардошлилик ва бирдамлик, зўрликни рад этувчи ва жанжаллар бошланмасдан оқилолини олиш, муаммоларни мулоқот ва музокаралар йўли билан ҳал этувчи, ҳар бир кишининг ўз жамияти ички ривожига барча ҳуқуқ ва имкониятларнинг тўлиқ ҳажмда амалга ошишини таъминлайдиган маданиятдир.

Тинчлик маданияти муаммоси ўз ичига давлатлараро, халқлараро, миллатлараро, шунингдек, давлат ичидаги турли гуруҳлар ўртасидаги,

ижтимоий келиб чиқиши, ёши, миллати, жинси, маданияти ва дини турлича бўлган инсонлар ўртасидаги муносабатларни қамраб олади. Тинчлик маданияти — доимий ҳаракатдаги, кенг қамровли ва кўп ўлчамли тушунчадир. Унинг замирида дунёга кенг назар билан қараш ётади. Бу зўрлик ва қуролли тўқнашвларнинг олдини олиш, тинчлик ўрнатиш, инсон ҳуқуқларига ҳурматни таъминлаш, демократияни чуқурлаштириш ва мустақкамлаш билан боғлиқ тушунчадир.

Тинчлик маданиятини шакллантиришда турли соҳалардаги ислохотларнинг ўрни беқиёсдир. Аммо бу чора-тадбирлар етарли эмас, бунинг учун тинчлик маданияти одамлар эътиқодида ва ишончида шаклланиб, етилиб бориши лозим. Бу узоқ давом этадиган кўп қиррали жараёнда ёшларни тинчликпарварлик руҳида тарбиялаш муҳим аҳамият касб этади.

Президентимизнинг шу йил 9 май — Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан оммавий ахборот воситалари ходимларига берган интервьюсида: «Кундалик ҳаётимиздан сабоқ чиқариб, эртанги кунимизнинг, келажакимизнинг мустақкам пойдеворини бугун яратиш, бу Ватан меники, уни ҳар қандай бало-қазолардан асраш, ҳимоялаш учун мен курашмасам, ким курашади, деган даъват билан яшаш барчамизнинг, авваламбор, ёшларимизнинг — менинг фарзандларимнинг бурчига айланганини истардим», деб таъкидлаган эди.

Ёшларда тинчлик маданиятини шакллантиришнинг долзарблиги шундаки, агар уларда ахлоқий, сиёсий, ҳуқуқий маданиятга асосланган тинчлик маданияти шаклланимаган бўлса, ер юзида тинчликни сақлаш, зўравонликка қарши курашиш муаммоси ўз ечимини топа олмайди. Чунки инсонларда шаклланиган ҳар қандай маданиятнинг негизига тинчликка етакловчи мақсад ётади. Аксинча, тинчлик-тотувлик бўлмаган жойда маданиятнинг ҳеч қандай кўриниши шаклланимайди ва ривож топмайди. Бунга мамлакатимизда тинч ва осуда ҳаёт эвазига эришилган ва шиддат билан ривожланаётган ижтимоий-иқтисодий соҳадаги ютуқ ва зафарларимиз яққол далил бўлса, аксинча, кўшни Афғонистон ҳудудида миллат ва элатлар ўртасидаги зиддиятлар, турли қарама-қаршилиқлар эвазига юзага келган нотинчлик оқибатида мамлакат тараққиёти орқага қараб кетмоқда. Дарҳақиқат, тинчлик бор жойга байрамлар ва тўйлар ярашади, деганларидек, мамлакатимизнинг турли жойларида бунёдкорлик ишлари, танлов ва лойиҳалар, спорт мусобақалари ўтказилмоқда. Албатта, тинч

ва осуда ҳаётга ўз-ўзидан эришилмайди, балки бунга тинчликни асраб-авайлашимиз эвазига эришилади.

Фикримизча, ёшларда тинчлик маданиятини шакллантириш учун қуйидагиларга эътиборни қаратиш лозим:

Ёшлар онгида тинчликни сақлаш ғоясини қарор топтириш ҳамда тинчлик маданиятини шакллантириш вазифасини ҳал этишда таълим тарбия соҳаси етакчи ўрин тутмоғи лозим. Бунга нафақат таълим тизими муассасалари, балки кенг жамоатчилик институтлари яъни оила, маҳалла, оммавий ахборот воситалари, жамоат бирлашмаларини ҳам жалб этиш; тинчлик маданиятга бағишланган услубий қўлланмалар, дарсликлар яратишни йўлга қўйиш;

ЮНЕСКО ва бошқа ихтисослашган халқаро ташкилотлар томонидан нашр этилаётган тинчлик маданияти ва ҳуқуқий маданият борасидаги адабиётларни ёшларга етказиш, уларни таржима қилиш, ёшларни инсон ҳуқуқлари ва демократия, тинчликни сақлаш мавзусида ўтказилаётган турли тадбирлар: семинарлар, конференцияларга қатнашишларини ташкил этиш, тадбир якунлари, материаллари билан уларни таништириб бориш; ёшлар билан адолатсизлик, зўравонликнинг гувоҳлари бўлган уруш қатнашчилари ўртасида учрашувлар ташкил этиш керак, бинобарин, адолатсиз урушларнинг жабранувчилари билан юзма-юз учрашувлар ёшлар қалби ва онгида тинчлик маданиятининг шаклланишига, тинчликнинг қадрига етишга ёрдам беради.

«Баркамол авлод тинчлик маданияти сари» шиори остида махсус лойиҳалар ишлаб чиқиб, тинчликни сақлашда ёшлар фаоллигини оширишни йўлга қўйиш лозим.

Ёшларни тинчлик маданияти ва зўравонликсиз яшаш руҳида тарбиялашда турли илғор техникавий коммуникация воситаларидан кенг фойдаланиш ҳам муҳим аҳамият касб этади. Тинчликни тарғиб этувчи фильмлар, видеоўйинлар, радио ва теледастурларни яратиш даркор. Зеро, аф-

суски, ҳозирги кунда айрим оммавий ахборот воситалари орқали намоиш қилинаётган мантиқсиз, зўравонликка асосланган фильмлар, ахборотлар кенг тарқалмоқда. Бу эса, ёшлар онгида зўравонлик ҳаётда бўлиши табиий ҳолат деган тушунчани пайдо қилмоқда, уларда мақсадга зўравонликсиз етишиб бўлмайдиган, деган ишонч шаклланиб қолмоқда.

Ёшларда тинчлик маданиятини шакллантиришда давлат ва нодавлат ташкилотлари, жамоат бирлашмалари, таълим соҳаси хизматчилари, журналистлар, диний ва ҳарбий соҳа хизматчилари, ёшлар ва аёллар ташкилотлари биргаликда, ҳамкорликда иш олиб боришлари зарур. Ушбу ҳамкорликка халқаро ташкилотларни ҳам жалб қилиш мақсадга мувофиқдир. Республикаимизда фаолият кўрсатаётган демократик институтлар, инсон ҳуқуқлари соҳасидаги миллий институтлар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш, ўқув муассасаларида «Тинчлик маданияти ҳафталигини» ташкил этиш ва унга таниқли фан ва маданият арбобларини, сиёсатчи ҳамда журналистларни жалб этиш мақсадга мувофиқдир.

«Тинчлик маданияти ёшлар назарида» мавзусида ижодий иншолар, викториналар ўтказиш ҳам ўз натижасини бериши шубҳасиз.

Ёшларда ҳуқуқий, сиёсий ва тинчлик маданиятини шакллантириш учун бизда барча имкониятлар мавжуд. Чунки ёшлар маълум бир таълим муассасасида ўқишади, айниқса, тарих фанини ўрганишаётганда урушнинг кегириб бўлмас оқибатларини, тинчликнинг ушалмас орзу бўлганлигининг гувоҳи бўлишади, ёшларда бу борада маълум тушунча ва фикрлар пайдо бўлади. Бунда устозлардан фақатгина эътибор ва ёшларнинг фикрларини, олган билимларини тўғри ва мақсадли йўналтириш талаб этилади, холос.

Раъно ТУРДИБОЕВА,
Тошкент давлат аграр университети қошидаги Кибрай академик лицейи директори, юридик фанлар номзоди

Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети 2009 йилда юртимизда автомобиль ва машинасозлик саноати, энергетика ва инженерия соҳаларида юқори малакали мутахассис-кадрлар тайёрлаш мақсадида ташкил этилган. Бу ерда таълим Италиядаги Турин политехника университети ўқув дастури асосида жаҳон стандартларига мувофиқ равишда олиб борилади.

Университетда машинасозлик технологияси, саноат-фуқаролик қурилиши ва архитектура, ахборот технологиялари ва саноатда автоматлаштирилган бошқарув тизимлари, энергетика факультетлари мавжуд. Талабаларга инглиз тилида таълим берилади.

2010 йилдан буён Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети қошида академик лицей фаолият кўрсатмоқда. Лицейга ҳар йили 450 нафар ўқувчи ўқишга қабул қилинади. Таълим аниқ фанлар йўналишида олиб борилади.

2013-2014 ўқув йили учун университетда бакалавриятнинг тўртта: машинасозлик технологияси, энергетика, саноат-фуқаролик қурилиши ва архитектура, ахборот технологиялари ва саноатда автоматлаштирилган бошқарув тизимлари таълим йўналишлари бўйича қабул эълон қилинган. Умумий қабул квотаси — 175 та.

Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетига ўқишга кириш учун абитуриентлар математика, физика ва мантиқ фанларидан инглиз тилида тест топширишади.

Ҳужжат топширишдан аввал улар 1 апрелдан 15 июнгача университет сайтида он-лайн рўйхатдан ўтишлари шарт. Ҳужжатлар 1 майдан 29 июнгача қабул қилинади.

Эслатиб ўтиш керак, Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетига ўқишга кираётган абитуриентлардан инглиз тилини билиш даражасини аниқлаштирувчи камида 4,5 баллик IELTS сертификатига эга бўлиш талаб қилинади.

Нурафшон уфқларга қадалган нигоҳ

Тансиқбой Тумишев деган ҳамкасбимиз бўларди, раҳматли. У олий маълумотли қишлоқ хўжалиги ходими эди. Уни вилоят газетаси таҳририятига, қишлоқ хўжалиги бўлими мудирлигига ишга таклиф этишди.

Бир куни отаси сўрайди:

— Ўғлим, нима иш қилаяпсиз?

— Газетада ишляман.

— У қандай касб?

— Э, яхшини яхши, деб, ёмонни ёмон, деб ёзиб юрамиз.

— Ҳа, яхши касб экан.

«Яхши касб». Бу — журналистликка оддий деҳқоннинг берган баҳоси. Гелдимурод Саидмаликов ана шу «яхши касб»нинг усталаридан бири.

Мен уни ҳали ўсмирлик, ўқувчилик пайтларидан, таҳририят остонасида ўралашиб юрган чоғлардан биламан.

Раҳматли Восит Воҳидов кўп йиллар Термиз тумани газетасида муҳаррир, сўнг вилоят газетаси таҳририяти котибиятида ишлади. Гелдимуроднинг отаси билан ошна эди. У одамни чин журналист деса бўларди. Мақолалар ташкил этар, турли жанрларда ёзишга ўқувчи, сурат олар, газета саҳифаларига чиройли безак ва шакл берар, қисқаси, ушбу соҳанинг ҳадисини олган хунарманди эди. Гелдимуродни ўз фарзандидай кўрар, таҳририят бўлимларига олиб кириб таништирар, олиб келган мақолалари бўйича маслаҳат ва топшириқлар беришларини сўрарди.

Сўнг уни ёнига олиб, турли рангли қаламлар билан макет чизишга ўтирарди. Терилган матнларни линейкада ўлчаб, макетга жойлаштирар, шу тариқа газета саҳифаларининг схемаси ҳосил бўларди.

— Энди юр, босмаҳонага борамиз, газета шаклланишини кўрасан, — дея шогирдини эргаштирарди.

Восит ака ўз касбининг фидоисини эди, босмаҳонада ишчиларга кўшилиб ҳарф териб кетаверар эди.

Саҳифа тайёр бўлган, қоғозга тушириб олиб, ўша макетдан қандай чиройли газета саҳифаси пайдо бўлганини шогирдига кўрсатар, мазмун ва шакл мутаносиблиги ҳақида мулоҳаза билдиради.

Гоҳида Гелдимурод яшаётган хўжаликда, у ўқиётган мактабда хизмат сафарида бўлар, шогирдини ёнига олиб, мақолага факт олиш, сурат тушириш сирларини ўргатишга ҳаракат қилар эди.

Ушанда устозининг ҳаракатларини диққат билан кузатиб ўтирганини кўрганлар: «Шу боладан бир гап чиқади-ёв!» — деб кўйишарди.

Бу гапларни эзмалик қилиб

айтишимдан мақсад — Гелдимурод Саидмаликовнинг журналистлик касбини танлаши ҳали олий ўқув юртига бормасданок қатъийлашгани, бу соҳада кўзи пишганлигини таъкидлашдир.

Ҳали журналистикани яхши касб, деган эдик. Аммо шу билан бирга, ўта масъулиятли, ўзига хос иқтидор ва фаросатни талаб этадиган оғир касб ҳам. Кечаю кундуз ишлашни тақозо этади. Г.Саидмаликов бу серзавқ ва фидоийлик амал қилувчи меҳнатга меҳр кўйди, маҳорат сирларини ўрганишга тиришди ва 1970 йили бир кучоқ мақолалари жилдини кўлтиқлаб, Тошкентга журналистика факультетига кириш учун борди. Кириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтиб, талабалик шарафига муяссар бўлди.

Талабалик йилларида ҳам марказий нашрлар билан бир қаторда, ўзига қувват ва қанот берган кадрдон даргоҳдан — Сурхондарё вилояти газетаси таҳририятдан алоқасини узмади, ўз мақолалари, фотосуратлари билан мунтазам равишда қатнашиб турди.

Университетни тугатган эса, ҳеч иккиланмасдан, бу ерга ишга келди, жамоа уни кучоқ очиб қарши олди. Бу ерда муҳбир, катта муҳбир, бўлим мудирини, масъул котиб, муҳаррир ўринбосари ва ниҳоят, 1990 — 2000 йилларда газетанинг бош муҳаррири бўлиб фаолият кўрсатди. 2001 йили Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими ҳамда Термиз шаҳар ҳокимлиги муассислигидаги «Термиз оқшоми» газетасини ташкил этди. Шундан буён газетанинг бош муҳаррири сифатида намунали фаолият юритиб келмоқда.

Газетачиликда, муҳаррир қандай савияда бўлса, газетаси ҳам шундай бўлади, деган гап юради. Бу айтиш тоғиб айтилган фикр. Г.Саидмаликов «Сурхон тонги»да, «Термиз оқшоми»да бош муҳаррирлик қилар экан, газеталар ўзига хос чирой очди, мазмундорлиги кучайди, таъсирчанлиги ошди, мавзу жиҳатидан ранг-баранглик касб этди.

Масалан, «Термиз оқшоми» газетасининг бугунги кунда мавқеи баландлигини ҳурматли муштарийлар тўғри эътироф этиб туришибди. Уларнинг таъкидича, газетада турли ижтимоий-сиёсий воқеаларни ёритишда тезкорлик ва ўзига хос услуб бор. Биринчи саҳифаларда тез-тез учрайдиган «Ўзбекистон бўйлаб» рукни остида хилма-хил хабарларни ўқир экансиз, газета фақат ўз худудинигина эмас, балки бутун юрт воқеаларини жозибали ёритиш орқали ҳамюртларимизда мустақил Ватанимиздан фахрланиш, ғурурланиш туйғусини уйғота олмакда. Дарҳақиқат, Президентимиз ташаббуси билан илгари сурилаётган ислохотларни кенг жабада кўрсата билиш орқали буюк келажакка ишонч мустаҳкамлаиб борилаётгани гоёлижаноб ишдир.

Газетадаги юксак маҳорат билан ёзилаётган бадиий-публицистик мақолалар, кузатувлар, турли жанрдаги материаллар унинг ўз юзи, ўз қиёфасига эга бўлган нашрлардан эканлигини исботлаб туради. Қалам аҳли ҳамиша нозиктаб ўқувчига ёқадиган, маъқул келадиган, ҳайратга соладиган, қизиқтирадиган материалларни тайёрлаш илмининг бўлади. Аммо бунга ҳамиша ҳам муваффақ бўлавермайди. Бундай пайтда муҳаррир савияси, билими, ташкилотчилиги ёрдамга келади. Унинг маҳорати жамоанинг ижодий жўшқинлигини таъминлайди, сафарбарликка рағбат уйғотади.

Биз «Термиз оқшоми» газетасини варақлар эканмиз, бу ижодий жамоа бошида худди шундай — ҳаёт олдинга қўяётган вазифаларни тез илғай оладиган, мавжуд ижтимоий муаммоларга ечим излайдиган, истиқлолимиз собитқадамлигини таъминлашдаги илғор йўналишларни тўғри баҳолай оладиган, айрим камчилик ва нуқсонларга муросасиз, дадил, изланувчи раҳбар турганлигини ҳис этамиз.

Энг муҳими, газетанинг муҳлислари каби иштиёқманд муаллифлари сафи ҳам тобора ортиб бормоқда. Улар фақат Сурхондарё вилоятидангина эмас, балки республикамиз пойтахти Тошкентдан ва бошқа вилоятлардан ҳамдир. Бугунги кунда «Термиз оқшоми» газетаси Фарғонаю Хоразмда ҳам, Андижону Гулистонда ҳам, Қашқадарё ва Самарқандда ҳам, Бухоро ва Навоийда ҳам ўз муҳлислари, обуначиларига эга. Айни пайтда ўша томонлардан моҳир журналистлар, шоир ва ёзувчилар ўз севили газеталарига оҳанрабодек ўзига тортадиган ўқишли мақолалари, ибратомуз ҳикоялари, бадиий ижод намуналари билан юбориб туришибди. Умуман, газетада адабиёт ва

санъат мавзуси кенг ёритилади. Теша Сайдалиев, Шукр Холмирозев, Тоғай Мурод, Исмомиддин Отакулов, Норкул Хайиткулов каби марҳум ижодкорларнинг хотирасига сара асарлар танлови эълон қилиниб, голиблар совринлар билан тақдирланди. Шу муносабат билан кўплаб қизиқарли хотиралар, бадиий ижод намуналари эълон қилинди. «Жаҳон адабиёти дурдоналари», «Адабий мерос», «Ёшлар ижоди» ва бошқа рукнлар остида эълон қилинаётган асарлар ўқувчиларнинг газетага бўлган қизиқишларини ошироқда.

— «Термиз оқшоми» газетаси ташкил топган пайтларни яхши эсламан, — дейди журналист Маҳмуд Абулфайз. — Айтиш мумкинки, газета йўқ жойдан бино бўлди. Дастлаб унинг эгали макони-жойи ҳам, компьютер жиҳозлари ҳам, бординки, ходимлари ҳам йўқ эди. Унинг фақат бош муҳаррири бор эди, холос. Одатда, шакланган ишни амалласа бўлади, бироқ номи бор-у, ҳали ўзи йўқ газетани оёққа қўйиш, жой-жиҳозларини жойига қўйиш, ишлайдиган ходимларни топиш, ҳар қалай, осон эмас. Гелдимурод Саидмаликов буни уйдалади. Ҳали-ҳали ёдимда турибди: вилоят телерадиокомпанияси биқинида қаровсиз қолдирилган тўрт хонали бино бўларди. На ром, на эшиги бор эди. Бинонинг теварак-атрофи чиқиндихонага айлангани боис, манзара дилга хиралик соларди. Г.Саидмаликов ишга киришди, худди ўз ховлисида ишлагандек меҳнат қилди. Ишга шогирдларини чорлади. Ҳали «Термиз оқшоми»нинг бир кун келиб доврўқли газета бўлишига ён-веридигиларни ишонтира олди. Унда ишонтира олиш санъати ҳам бор. Газета дастлаб беш юз нусхада чиқа бошлади. Суратлар, мақола-

ларнинг аксарияти ўзиники эди. Ёнида яна уч нафар журналист ёрдамлашдик. Мана, орадан ўн йил вақт ўтди. Бугунги кунда «Термиз оқшоми»нинг адади беш мингга етди. Энди уни биргина Термизда ё Сурхондарёда эмас, кўшни вилоятларда ҳам севиб ўқишмоқда.

Ўқувчи меҳри тушган газета кўлма-кўл ўқилади. Уни излаб юришади. Яқинда узоқ Белгород шаҳридан муҳаррир Г.Саидмаликов номига хат келди. Мактуб муаллифи осетин йигит Эдуард Цуцаев бўлиб, у Термизда туғилиб ўсган, Термиз давлат университетиде таълим олган шоирлардан эди. У интернет орқали «Термиз оқшоми»ни сонма-сон ўқи бораётганини қувонч билан маълум қилган ва унда босилаётган мақолалар, бадиий асарларга муносабат билдирган ҳамда ўз асарлари, таржималаридан намуналар йўллаган.

Ўзбек публицистикаси анъаналарига садоқат сақлаган Г.Саидмаликов тинимсиз изланиб, ижод қилади. Публицистиканинг барча жанрларида моҳирона қалам тебратади, бадиий ижод ва таржима билан ҳам шуғулланади.

Унда ижодкорлик шашти ҳамон баланд. Суҳбатларимизда янги китоблар тайёрлаётгани, Сурхондарёда журналистика тарихидан китоб яратиш устида изланаётгани, Сурхондарёда археологик изланишлар бўйича ўзбек, рус, инглиз тилида чоп этиладиган газета ёки журнал чоп этилишини орзу қилишини ва бошқа ижодий режаларини мароқ билан ҳикоя қилади.

«Туяни мин-да, узоқни кўзла» деган ҳикмат бор халқимизда. Г.Саидмаликов ҳам узоқ-узоқларга, келажакнинг нурафшон уфқларига назар ташлаб яшапти.

Болта ЁРИЕВ,
матбуот фаҳрийси

Тафаккур уйғоқ бўлса

Юртимиз тинчлиги, осойишталиги — халқимизнинг бебаҳо бойлиги, улўф саодатидир. Бунинг ҳар бир онгли юртдошимиз яхши билади, дилдан ҳис этади. Зеро, биз қўлга киритаётган оламшумул ютуқлар замирида тинчликнинг ўрни беқийёсдир.

Дунёнинг манзараси кун сайин мураккаблашиб, одамлар онгини эгаллашнинг усул ва турлари кўпайиб бормоқда. Бунда ахборот-коммуникация воситалари орқали тарқатилаётган ахборотлар салмоқли ўрин тутди. Турли ғоялар йўлидан

бориб, мўмай даромад топиш, инсонлар тафаккурини эгаллаш орқали ҳукмронлик қилишни мақсад қилган ёвуз кучлар интернет сайтларида зўр бериб, тарғибот юритишмоқда. Қолаверса, зўравонлик, беҳаёлик, палатпартиш ҳаётни тарғиб

этувчи, оилани, қариндош-уруғлик муносабатларини ортиқча даҳмаза деб ўқтирувчи фильмлар ёшлар тафаккурига салбий таъсир кўрсатмоқда. Ёшларни гиёҳвандликка ўргатиш, улар онгига турли экстремистик қарашларни сингдириш ва шу орқали келажакда уларни «Ватан», «миллат», «оила», «виждон» тушунчаларидан маҳрум этиш ҳам ёвуз ниятли кишиларнинг таҳдид усулларидандир. Мана шундай хатарлар жиддий хавф солиб турган-

да, ёшларимизни турли ғоялардан, гиёҳвандлик каби иллатлардан асраш, улар онгига ватанпарварлик, маърифатпарварлик, инсонпарварлик ғояларини сингдириш, дунёда юз бераётган ҳодисалардан уларни огоҳ этиш барчамиз учун ниҳоятда муҳимдир. Бугунги кунда жамиятнинг тинч ҳаёти, халқнинг маънавиятига таъсир қилувчи ёт ғояларнинг зарарли оқибатларини ёшларга тўғри тушунтириш, уларни бундай ғоялар таъсиридан асраш

таълим тизимининг ҳам асосий вазифаларидандир. Шу мақсадда барча олий таълим муассасаларида, хусусан, Самарқанд давлат чет тиллар институтида талабалар орасида турли тадбирлар, давра суҳбатлари ўтказиб келинмоқда. Институтда маънавият ва ахборот соатларида «Интернетнинг ёшлар онгига таъсири», «Миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик», «Гиёҳвандлик, ичкилик-бозлик, ОИТСга қарши кураш — ҳар бир кишининг бурчи», «Диний экстремизм ва фундаментализм хавфи», «Глобаллашув ва ахборот-психологик хавфсизлик», «Гиёҳ-

вандлик ва кашандалик — аср вабоси» каби долзарб мавзуларда давра суҳбатлари ўтказилапти. Бугун камолга етаётган ёшлар Ватанимизнинг эртанги кунини ҳал қилувчи кучга айланади. Демак, уларни ҳар томонлама баркамол инсонларга этиб тарбиялаш, уларнинг онгини, тафаккурини иллатлардан муҳофаза қилиш барчамизнинг зиммамизга катта масъулият юклайди.

Моҳиғул БОБОЕВА,
Самарқанд давлат чет тиллар институти ўқитувчиси

Санъат сарчашмалари

Ўзбекистон Миллий университетининг халқаро маданий алоқалар ва санъатшунослик йўналиши талабаси Гулираёно Орифжонованинг «Нафис санъат сирлари» номли рисоласи бир неча асрлардан буён яшаб келаётган, халқимиз маънавий бойлигига айланиб улгурган ўлмас анъаналар ҳақида.

Китобда қадим замонлардан бери ривожланиб, сайқал топиб келаётган санъат турлари бўлмиш қандакорлик, китобат, заргарлик, мусиқа санъати, халқ оғзаки ижодининг ёр-ёр жанри ва болалар

фольклори санъатшунослик нуқтаи назаридан ўрганилиб, тадқиқ қилинган. Муаллиф ҳар бир санъат турига мурожаат қилар экан, унинг юзага келиш сабаблари ва тарихи ҳақида, босиб ўтган йўли ва

ҳозирги жамиятимизда тугган ўрни тўғрисида батафсил маълумот беради.

Munosabat

Ёш авлодни миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, уларда қадриятларимизни асраб-авайлашга бўлган иштиёқни кучайтириш, гўзаллик туйғуларини яратиш жараёнида санъатнинг ўрни бекиёсдир.

Китобча нафис санъат турларининг барча сир-асрорлари билан қизиққан китобхонлар, нозик дид эгаларининг бу йўлдаги билимларини оширишга хизмат қилишига ишонамиз.

Инобат МАТЁҚУБОВА

Жосус мушук

Британия молия вазири Жорж Осборннинг мушуги жосуслиқда гумон қилинмоқда. Фрейя лақабли мушукка хавфсизлик ходимлари қизиқишининг биринчи сабаби унинг сирли равишда йўқолиб қолгани бўлди.

Осборнлар оиласи 2009 йилда боқиб олган мушук бир неча ойдан сўнг йўқолиб қолган, лекин 2011 йилда топилган. Ушанда мушукни чип орқали идентификация қилишди ва вазири қароргоҳига — Осборнларга қайтариб беришган.

Хавфсизлик ходимлари фикрича, Фрейя йўқолган вақт давомида мушукка хитойлик жосуслар махфий ускуна ўрнатган, сўнгра қайтариб беришган. Фрейя ҳаётидаги иккинчи тушунарсиз ҳолат сифатида унинг хулқи кўрсатилган. Фрейя бош вазири Дэвид Кэмероннинг мушуги — Ларри сингари бекорчилик билан «машғул бўлиш» ўрнига, кириш мумкин бўлмаган жойларда сайр қиладди, ҳарбий машғулотларда бўлади, турли ҳукумат биноларига «ташриф буюради» ва, ҳатто барларда ҳам бўлиб туради. Аслида, Фрейяни Ларрига ёрдамчи сифатида, яъни қаламуш ва сичқонларни овлаш учун «ишга олишганди». Чунки бош вазирининг мушуги даңгаса, ўз вазифаларига мувоққон бўлиб қолганди.

Зарарқунанда ўғрилар

Хитойлик момонинг бир неча йиллар давомида йиғиб юрган пулларини термитлар еб тугатди.

Нафақахўр аёлнинг сўзларига қараганда, бу пулларни унга фарзандлари жўнатишган. Момо пулларни целлофан пакетга солиб, қутига яшириб қўйган эди. Жамғарма анча муддат очиб қўрилмаган. Бироқ бир куни момо уйда ишлаган устанинг ҳақини бериш учун жамғармасини очиб, пакетда илма-тешик бўлиб кетган пулларни кўргач, бир муддат ўзига кела олмади. Пакетдаги пуллардан, яъни 400 минг юандан 60 минг юани умуман йўқ бўлиб кетган бўлса, қолган пуллар яроқсиз ҳолга келганди. Хитой банки яроқсиз пулларнинг маълум қисмини бошқа банкнотларга алмаштириб берди. Айнан қанча купюрани алмаштиргани банк томонидан сир тutilмоқда.

Наҳотки, Месси?!

Аргентина терма жамоаси ва «Барселона» клуби ҳужумчиси Лионел Месси жами беш миллион доллар солиқ тўлашдан бош торганлиқда айбланди.

Маълумотларга қараганда, Лионел Месси ва унинг отаси — Хорхе Орасио Месси 2007 — 2009 йиллар оралиғида солиқларни тўламай келган. Айни дамга қадар қонунбузарлик бўйича арз қўйи судга бериб бўлинган. Жиноий иш Мессининг расмий яшаш жойи Гава шаҳри суди томонидан кўриб чиқилади. Месси ва отаси бу хабарни уйдирма дея баҳолади ва Facebook тармоғида зўр бериб ўзларини «оқлашди».

Интернет манбалари асосида Жавоҳир ҚАРОМАТОВ тайёрлади

Umuminsoniy qadriyat

Наманган вилояти Янгиқўрғон туманидаги Навкент ижтимоий иқтисодиёт ва педагогика коллежида намоийш этилган «Тинчлик учун курашмоқ керак» номли видеофильм оғоҳлиққа, хушёрликка даъват мисоли янгради.

Бебаҳо бойликни асрайлик!

Тадбир йиғилганларнинг руҳиятида яна бир марта халқимизнинг бахт-саодати мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчлик, барқарорлик ва миллатлараро тотувлиқдан эканлиги ишонч уйғотди, шунингдек, бебаҳо бойлигимиз — тинчлигимизни асраш, фарзандларимизнинг камолотини, нурли келажagini таъминлаш йўлида фидокорона меҳнат қилишга, эзгу мақсадлар йўлида янада жипслашишга чорлади.

Тадбирда Тошкент ислом университети ўқитувчиси, тарих фанлари номзоди, доцент, диншунослик ва жаҳон динларини қиёсий ўрганиш бўйича ЮНЕСКО кафедраси мудир Дурбек Раҳимжонов иштирок этди. Исломушунос олим мавзу юзасидан маъруза қилди ҳамда йиғилганларнинг саволларига жавоб берди.

Дилбар АСКАРОВА,
«Turkiston» муҳбири

Интернетда битирувчилар ҳақида

Жорий йилда республикамиз мактабларининг 9-синфини 533 658 нафар ўқувчи тамомлади. Улардан 89,7 фоизи касб-хунар коллежлари, 10,2 фоизи академик лицейларда ўқиш истагини билдирган.

Бу битирувчилар айнан қайси таълим муассасаларини танлаганига қизиқяспизми? Унда интернетга кириб кўринг. Яқинда Халқ таълими вазири томонидан миллий тармоқда янги дастур ишга туширилди. Мазкур веб-ресурс ўқувчиларни касб-хунарга йўналтириш ва педагогик-психологик республика ташхис маркази мутахассислари билан ҳамкорликда яратилиб, www.tashxis.uz сайтида жойлаштирилган.

Дастур она-оналар, мактаблар маъмурияти ҳамда кенг жамоатчилик учун мўлжалланган алоҳида бўлимларга эга. Айтайлик, ота-оналар ва битирувчиларнинг ўзлари у орқали юртимиздаги ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларини да мавжуд таълим йўналишлари билан виртуал тарзда танишишлари мумкин. Бундан ташқари, фойдала-

нувчилар эътиборига бу йил қайси мактабни нечта ўқувчи тамомлагани, битирувчилар қайси таълим муассасаларида ўқиш истагини билдиргани ҳақидаги маълумотлар ҳавола этилган.

Мутахассисларнинг айтишича, янги дастур бугунги кунда битирувчилар орасида қайси соҳа ва йўналишларга қизиқиш ортиб бораётгани ва қайсиларига талаб пасаяётганини аниқлаш ҳамда бундай ўзгаришларни таҳлил қилиш механизмини осонлаштиради. Шунингдек, интернет технологиялари 9-синфининг кейинги босқичига қамраб олиш жараёнларини мониторинг қилишда вақт ва ресурсларни тежашга ёрдам беради.

Наргиза БАҲОДИРОВА

Ватанга суюнмин, ўғлим!

Ётар бунда қанча буюк зот,
Элим деган, бағри куйик зот.
Юртни сотма, элга бўлма ёт,
Сен Ватанга суюнгин, ўғлим!

Бир ўмрови ўрмон, бири боғ,
Кўкси бугдой, гарданида тоғ.
Ингар, ҳатто узилса япроқ,
Сен Ватанга суюнгин, ўғлим!

Бир ушқоқни топса чумоли,
Инга ташир, етганча ҳоли,
Чумолича бўлмадинг ҳали,
Сен Ватанга суюнгин, ўғлим!

Юртнинг кўрки — сенга салобат,
Элинг тинчи — жонингга роҳат,
Бир сўзимни унутма фақат,
Сен Ватанга суюнгин, ўғлим!

***

Энди сени авайлашим керак, юрагим,
Хузуринга зиёратга бораман ҳар кун.
Сенга атаб гул ўстирар кўзда гавҳарим,
Кипригимни айвонингга қиламан устун.

Энди сени, сен дейишга бормайди тилим,
Қумрим, сени ўзимдан ҳам кўпроқ суюман.
Ҳол сўрайди тонгда кўнгли, оқиомда дилим,
Бедорлигин билсам сендан кўпроқ қуяман.

Кўкни шафақ тўлғоғидан тутса ҳам безгак,
Асло сенга йўлатмайман қайғу, мотамни.
Не бўлса ҳам, сен қибламда қолишинг керак,
Юраккинам, ахир, сенга кўмдим отамни.

ЮЛДУЗЛАР

Қуёш ботди, фалак қирмизи,
Қўринадиди митти юлдузлар.

Хулқар, Зухро — самонинг қизи,
Қизларимга ўхшайди улар.

Улғайгани билмай қоласан,
Бир қарасанг, ёнингда тиргак.
Кўгирчоғи тушмай қўлидан,
Салом берар, бўлиб келинчак.

Юлдузларга ўхшайди қизлар,
Оқшомларда уйлар тўлади.
Бир-бирига сирин пичирлаб,
Кўзида ёш билан кулади.

Кўркүв солса гулдираб чақин,
Кўкка чизиб ўтли илдизлар.
Бир-бирига бўлади яқин:
Опа-сингил каби юлдузлар.

Ишонмайман, одамзот ўтса,
Учмоғига кўкдан юлдузи.
Агар чиндан шу тақдир бўлса,
Қолармиди самонинг қизи.

Қизларимга ўхшар юлдузлар,
Уйқуда ҳам кулиб қарайди.
Ўзи озор топиб турса ҳам,
Келиб менинг ҳолим сўрайди.

Қизларимга ўхшар юлдузлар...

***

Ҳаётимни минг бўлакка бўлдим мен,
Бир ҳовучи сенга теккан, эҳтимол.
Қуроқланган қисматимга кўнгандин,
Ўз ҳиссангни ол-олавер, бемалол.

Ўтмишимга қалбимдан қаздим қабр,
Умидимдан орзуга бердим закот.
Нечун сендан яшайин кутиб қадр,
Бир лаҳзага берилган бўлса ҳаёт.

МУНАВВАРА,
шоира

